

Total No. of Printed Pages—7

6 SEM TDC ECO G 1

2 0 1 8

(May)

ECONOMICS

(General)

Course : 601

(**Development Economics**)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32/24

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. তলত দিয়াবোৰৰ উত্তৰ দিয়া/শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা : $1 \times 8 = 8$

Answer the following/Choose the correct
answer :

(a) তলৰ কোনটো উপাদান মানৱ উন্নয়ন সূচকৰ উপাদান
নহয় ?

Which of the following is not a
component of HDI?

(i) শিশুৰ মৃত্যুৰ হাৰ

Infant mortality rate

(ii) জন্মত জীয়াই থকাৰ প্ৰত্যাশা

Life expectancy at birth

(iii) বিদ্যালয় যোৱাৰ গড় বছৰ

Mean years of schooling

(iv) প্ৰত্যাশিত বিদ্যালয়লৈ যোৱা বছৰ

Expected years of schooling

8P/718

(Turn Over)

(b) তলৰ কোনজনে সমতাপূৰ্ণ বিকাশ নীতি সমৰ্থন নকৰে ?

Who of the following does not support the doctrine of balanced growth?

(i) আৰ্থাৰ লুইচ

Arthur Lewis

(ii) হিৰ্চমেন

Hirschman

(iii) বেগ্নাৰ নাৰ্কচ

Ragnar Nurkse

(iv) এ. ইয়ং

A. Young

(c) বৰ্তমান উন্নত দেশৰ বিকাশ বিশেষকৈ নিৰ্ভৰ কৰে

Growth in developed countries now mostly the result of

(i) শ্ৰমিকৰ উৎপাদনশীলতা বৃদ্ধিৰ দ্বাৰা

raising labour productivity

(ii) মূলধন গঠন বৃদ্ধিৰ দ্বাৰা

raising capital accumulation

(iii) নতুনত্ব আৰু কাৰিকৰী বিকাশৰ দ্বাৰা

innovation and technology

(iv) বণ্টানি বৃদ্ধিত চৰকাৰৰ সাহায্য

government assistance in export

(d) মিৰ্কেলচ অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ তত্ত্ব তলৰ কোনটো ধাৰণাৰ লগত জড়িত ?

Myrdal's economic development theory is related to which of the following concepts?

(i) পশ্চাদগামী প্ৰভাৱ আৰু বিস্তাৰিত প্ৰভাৱ
Backwash and spread effect

(ii) আন্তৰাষ্ট্ৰীয় আৰু আঞ্চলিক বৈষম্য
International and regional
inequality

(iii) (i) আৰু (ii) দুয়োটা
Both (i) and (ii)

(iv) ওপৰৰ এটাও নহয়
None of the above

(e) অৰ্থনৈতিক উন্নয়ন আৰু অৰ্থনৈতিক বিকাশৰ মাজত এটা পাৰ্থক্য লিখা।

Write a difference between economic development and economic growth.

(f) AIDS নিবাৰণৰ লগত জড়িত সংস্থাটোৰ নাম লিখা।

Write the name of the organization related to AIDS control.

(g) ভাৰতবৰ্ষৰ জাতীয় আয়লৈ কোনটো খণ্ডৰ বৰঙনী বেছি ?
Which sector contributes major share to Indian economy?

(h) NITI আয়োগৰ সম্পূৰ্ণ নামটো লিখা ।
Write the full form of NITI Ayog.

2. তলত দিয়াবোৰৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা (প্ৰতিটো ১৫০ শব্দৰ ভিতৰত) : 4×4=16

Write short notes on the following (**within 150 words** each) :

(a) মূলধন আৰু অৰ্থনৈতিক উন্নয়ন

Capital and economic development

(b) সামাজিক বাধা আৰু অৰ্থনৈতিক উন্নয়ন

Social obstacles and economic development

(c) ভাৰতৰ আঞ্চলিক বৈষম্যৰ কাৰণসমূহ

Causes of regional inequality in India

(d) অৰ্থনৈতিক উন্নয়নত পৰিকল্পনাৰ ভূমিকা

Role of planning in economic development

তলত দিয়া প্রশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা (প্রতিটো ৫০০ শব্দৰ ভিতৰত) :

Answer the following questions (**within 500 words** each) :

3. (a) উন্নয়নশীল অর্থনীতিৰ প্রধান বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা।
ভাৰতীয় অর্থনীতিক উন্নয়নশীল অর্থনীতি বুলি কব
পাৰিনে? যুক্তি দৰ্শোৱা। 8+4=12

Discuss the major characteristics of developing economy. Can Indian economy be considered as developing economy? Give reasons.

অথবা / Or

- (b) অর্থনৈতিক উন্নয়নত সহায় কৰা পাঁচটা অর্থনৈতিক
উপাদান উল্লেখ কৰা। অর্থনৈতিক উন্নয়নত প্রযুক্তি
কৌশলৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা। 5+7=12

Write five economic factors governing economic development. Explain the role of technology in economic development.

4. (a) সম উন্নয়ন তত্ত্বটো ব্যাখ্যা কৰা। এই তত্ত্বৰ সীমাবদ্ধতা
তিনিটা উল্লেখ কৰা। 8+3=11

Explain the balanced growth theory. Write three limitations of balanced growth.

অথবা / Or

- (b) ৰ'ষ্ট'ৰ অর্থনৈতিক উন্নয়নৰ স্তৰসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। এই
তত্ত্বৰ সীমাবদ্ধতাসমূহ লিখা। 8+3=11

Explain Rostow's stages of economic growth theory. Write the limitations of the theory.

5. (a) অৰ্থনৈতিক উন্নয়নত শিক্ষাৰ ভূমিকাৰ বিষয়ে আলোচনা
কৰা। 11

Discuss the role of education in
economic development.

অথবা / Or

- (b) তলত দিয়াবোৰৰ চমু টোকা লিখা : 6+5=11

Write short notes on the following :

- (i) অৰ্ধ-নিবনুৱা আৰু ছদ্মবেশী নিবনুৱা

Underemployment and disguised
unemployment

- (ii) মানবশক্তি পৰিকল্পনা

Manpower planning

6. (a) অৰ্থনৈতিক উন্নয়নত সেৱা খণ্ডৰ ভূমিকাৰ বিষয়ে
আলোচনা কৰা। 11

Discuss the role of tertiary sector in
economic development.

অথবা / Or

- (b) ৰাষ্ট্ৰৰ অৰ্থনৈতিক উন্নয়নত কৃষি খণ্ডৰ ভূমিকাৰ বিষয়ে
আলোচনা কৰা। 11

Discuss the role of agricultural sector in
economic development of a country.

7. (a) ৰাষ্ট্ৰৰ অৰ্থনৈতিক উন্নয়নত পৰিকল্পনাৰ ভূমিকাৰ বিষয়ে
আলোচনা কৰা। 11

Discuss the role of planning in economic
development of a country.

(7)

অথবা / Or

(b) তলত দিয়াবোৰৰ চমু টোকা লিখা : 6+5=11

Write short notes on the following :

(i) আন্তৰ্গাঁথনি আৰু অৰ্থনৈতিক উন্নয়ন

Infrastructure and economic
development

(ii) বজাৰ অৰ্থনীতিত পৰিকল্পনা

Planning in market economy

***